

Рецензії

В. С. Кравців

Нове дослідження перспективної моделі економічного розвитку Донбасу

Потреба у відході України від сировинної моделі економіки, нарощуванні виробництва продукції з високою часткою доданої вартості, імпорту новітніх технологій, створенні власних технологій обумовлює необхідність проактивної державної економічної політики. Особливої ваги набуває промислова політика, яка дасть змогу розкритися потенційно сильним галузям індустрії. Значною є потреба становлення в Україні нової моделі регіональної політики, яка сформована відповідно до глобальних трендів економічного зростання та євроінтеграційних настанов і дозволяє локалізувати суттєві завдання промислового розвитку.

Наразі український вплив на такий розвиток чинить руйнація економічної системи найпотужніших у минулому промислових областей України – Донецької та Луганської. Це висуває на перший план перед суспільством і державою необхідність вирішення застарілих економічних та структурних проблем Донбасу, які тепер у разі ускладнено наслідками збройного конфлікту. Накопичені проблеми регіону повинні вирішуватися без відриву від загальноукраїнських реформ, у контексті оновлення промислової і становлення «нової» регіональної політики та мати спрямованість на подолання структурних суперечностей економіки регіону на засадах впровадження європейської моделі регіонального розвитку.

Бачення шляхів вирішення цих завдань викладено у новому монографічному дослідженні доктора економічних наук, професора, академіка НАН України, завідувача кафедри регіоналістики і туризму ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» *Б. М. Данилишина та*

кандидата економічних наук, старшого наукового співробітника ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України» *О. Ю. Снігової* «Формування моделі економічного розвитку Донбасу в умовах становлення нової регіональної політики».

Монографія складається з чотирьох розділів. Перший розділ, присвячений проблемам побудови сучасної економічної політики України в умовах зміни моделі економічного розвитку, містить оцінку стану та встановлює характерні особливості економічного розвитку країни. На засадах визначених тенденцій та однак економічної моделі автори доводять необхідність трансформації промисловості як ключового елементу економічних трансформацій та встановлюють основи зміни моделі економічного розвитку України.

На окрему увагу заслуговує викладений у монографії світовий досвід реіндустріалізації, впровадження якого в Україні потребує конкретизації дій на засадах формування стратегічного бачення економічного розвитку та побудови економічної моделі країни, коректного встановлення вихідного стану, прогнозування оцінки перспективних напрямів розвитку світової економіки й технологічних інновацій.

Загалом перший розділ має чимале значення з точки зору формування комплексного бачення шляхів подолання проблем економічного відновлення та розвитку Донбасу, що підіймаються у наступних розділах монографії.

У другому розділі авторами виявляються характерні риси та проблеми економічного розвитку Донбасу. Визначено основні характеристики та суперечності розвитку цього регіону, оцінено наслідки збройного

© В. С. Кравців, 2019.

¹ Данилишин Б. М., Снігова О. Ю. Формування моделі економічного розвитку Донбасу в умовах становлення нової регіональної політики: монографія. К.: Вид-во «Політехніка» КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 208 с.

конфлікту та встановлено сучасні економічні тенденції. Значну увагу приділено виявленню перспектив і перешкод для відновлення та розвитку економіки Донецької та Луганської областей в нових економічних і політичних умовах.

Беззаперечним здобутком монографії є розкриття можливостей подолання актуальних регіональних проблем Донбасу, що мають старопромисловий характер, на основі усунення протиріч між застарілою парадигмою регіональної політики та сучасними викликами цілісності соціально-економічного розвитку країни. У третьому розділі монографії розглянуто проблеми економічного відновлення Донбасу в контексті впровадження європейської моделі регіональної політики. З цією метою обґрунтовано завдання та напрями економічного відновлення Донбасу, висвітлено нормативно-правові засади врегулювання проблем відновлення економіки Донецької та Луганської областей на засадах диверсифікації та подолання тенденцій старопромислового характеру їх розвитку.

У четвертому розділі запропоновано програмні механізми впровадження нової моделі регіональної політики в Донецькій та Луганській областях в процесі їх економічного відновлення та розвитку. Реалізація цих моделей передбачає удосконалення нормативно-правових засад регулювання проблем економічного відновлення та розвитку Донбасу, з акцентом на Державній цільовій програмі відновлення та розбудови миру в східних регіонах України, а також програмах економічного та соціального розвитку Донецької та Луганської областей.

Чималий інтерес становить запропонований у монографії план відновлення економіки Донецької та Луганської областей, який може бути покладений в основу реалізації державної цільової програми відновлення та розбудови миру в східних регіонах України. План має забезпечити як

стабілізацію соціально-економічної ситуації на перших етапах, так і зміну структури економіки Донецької та Луганської областей на інноваційну при здійсненні подальших кроків щодо відновлення економіки цих областей. Його особливістю є спроба організації міжсекторальної та міжрегіональної взаємодії в процесі економічного відновлення Донбасу, а також використання потенціалу диверсифікації, що є вкрай актуальним з огляду на гостроту економічних проблем регіону.

Високо оцінюючи монографію, необхідно наголосити на значній актуальності висвітлених у ній проблем, підкреслити новизну та обґрунтованість сформульованих наукових положень, висновків і пропозицій, що є вагомим внеском у вирішення вкрай актуальної проблеми сучасної України – економічного відновлення Донбасу в умовах гострої необхідності зміни моделі економічного розвитку нашої країни та впровадження європейської моделі регіональної політики.

Рецензоване видання має високу наукову та практичну цінність, є оригінальним дослідженням, у якому запропоновано новий погляд на проблему економічного відновлення Донбасу в умовах становлення нової регіональної політики, враховуючи вирішення загальнодержавних завдань з європейської інтеграції.

Підкреслює чималу практичну значимість результатів дослідження, викладених в монографії, можливість їх широкого використання органами державної влади при формуванні, удосконаленні та реалізації концепцій, стратегій, програм і планів заходів щодо їх реалізації у процесі відновлення економіки східних регіонів України, враховуючи вимоги «нової» регіональної політики.

Монографія становить значний інтерес для фахівців з регіональної проблематики, політиків, працівників органів влади та органів місцевого самоврядування, студентів, аспірантів і практиків-економістів.

Кравців Василь Степанович – доктор економічних наук, професор, директор ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України» (e-mail: kravciv@ukr.net, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5618-0392>).

Kravtsiv Vasyl Stepanovych – Dr. Sci. (Econ.), Prof., Director of the Dolishnyi Institute of Regional Research of NAS of Ukraine.

Надійшло 19.11.2019 р.